

Training helpt praktijkopleiders bij begeleiding

Lastige stagiaires

Martin Heitink
begeleidt op een
kinderboerderij
stagiaires met
gedragsproblemen.
“Ik pak nu
makkelijker de
telefoon om iets bij
de school aan te
kaarten”

Martin Heitink is in zijn vrije tijd beheerder van de kinderboerderij in Rheden. Sinds een

paar jaar begeleidt hij stagiaires van verschillende scholen, meestal leerlingen van niveau 1 en 2 van de richting diervverzorging. Dat zijn vaak leerlingen met probleemgedrag, zoals hij het zelf noemt. “Zo nu en dan zit er wel eens een leerling met een hoger niveau tussen, maar die gaan toch vaker naar Burgers Bush of naar het openluchtmuseum.” Hij was dan ook blij met de uitnodiging van Aequor voor een informatieavond over een training in de begeleiding van dit type leerlingen. Hij was vooral geïnteresseerd in informatie over autisme. “Ik voelde me niet voldoende toegerust om dit soort leerlingen te begeleiden.”

Ook Mariska van Heiningen biedt een veilige stageplek aan leerlingen met gedragsproblemen. Zij heeft een huisdierenopvang voor cliënten van een psychiatrische instelling in Apeldoorn. Dagelijks van negen tot vier vangt zij de dieren op; daarvan krijgt ze overigens slechts tien uur per week betaald. AOC Oost benaderde haar met de vraag of ze belangstelling had voor de training van Aequor. Zij en haar vaste vrij-

willigsters gingen er naar toe met het idee: we zien wel wat het oplevert. En? “Dat heeft het zeker.”

Muisje

Leerlingen van niveau 1 en 2 en AKA*-leerlingen vertonen vaker dan die van niveau 3 en 4 probleemgedrag. Scholen hebben moeite om stageplekken voor hen te vinden. Stagebieders vinden het moeilijk om ze te begeleiden. Het ministerie van LNV stelt onder de noemer Stagebox geld beschikbaar om meer en betere stageplekken voor deze leerlingen te creëren. Aequor biedt binnen deze regeling allerlei faciliteiten voor scholen en leerbedrijven (zie kader). De cursus ‘Doeners coachen’ is een belangrijk instrument. In de regio Oost heeft de cursus nu twee jaar gedraaid. Peter van de Pol is er bedrijfsadviseur. “Wij komen dagelijks bij bedrijven. Die geven aan dat ze de begeleiding lastig vinden.” Met de cursus kunnen de bedrijfsadviseurs het deze bedrijven makkelijker maken en meer bedrijven motiveren om deze leerlingen op te vangen.

De cursus bestaat uit een kennismakingsavond en drie thema-avonden. Een van de thema’s is ‘mijn bedrijf als leerplek en leren op de werkplek’. Hoe organiseer ik de stage? Hoe ontvang en begeleid ik

de stagiair? Hoe bied ik een veilige werkplek? Vooral dat laatste is belangrijk voor de leerlingen. Van de Pol: “Veel van deze leerlingen hebben slechte ervaringen met een stageplek. Vanuit een gevoel van onzekerheid hebben ze of een grote mond of zijn ze het kleine muisje. Als zo’n leerling na twee of drie weken wéér wordt weggestuurd, neemt de onzekerheid en daarmee dit gedrag alleen maar toe. De praktijkopleider moet dit zien te doorbreken.”

Afvinklijst

Martin Heitink herkent dit goed. Ten tijde van de cursus had hij een leerling die hem leegzoo. “Om de minuut vroeg hij wat hij moest doen, of het zo goed was, of hij al klaar was. Ik liep daar helemaal op vast en wilde afscheid van hem nemen. Toen ik dit met de trainster besprak, zei ze: ‘Misschien ontbreekt het wel aan structuur, misschien verg je te veel van hem.’” Vanaf dat moment gaf Heitink de leerling de opdracht om ‘s ochtends alle dieren schoon water te geven en ‘s middags andere taken te doen. En een afvinklijstje waarop stond bij welke dieren hij moest beginnen en bij welke eindigen. “Zo wist hij waar hij aan toe was en ging hij minder vragen. Je zag hem vooruit gaan,

TEKST EN

FOTOGRAFIE

leonie barnier

een eenvoudige oplossing

Leerlingen van niveau 1 en 2 en AKA-leerlingen hebben vaak moeite om een stageplek te vinden. Bedrijven willen deze stagiaires liever niet of vinden het moeilijk om ze te begeleiden. Met de training ‘Doeners coachen’ trekt Aequor stagebieders over de streep.

Mariska van Heiningen vangt dagelijks de huisdieren op van psychiatrische patiënten en biedt een veilige stageplek. “We maken nu een planning voor de hele week”

zeker nadat hij hier een week blokstage had gevolgd.”

Ook Mariska van Heiningen leerde dat structuur bieden helpt. “We beginnen de dag meestal met het uitlaten van de honden. Dan drinken we een kopje thee en vertellen wat iedereen gaat doen. Maar nu maken we een planning voor de hele week. Zo weet iedereen wat hij of zij op welke dag gaat doen. ‘Vandaag ga ik de vloer van het kattenvertrek extra schoonmaken.’ Dat geeft rust en duidelijkheid. Hierdoor kunnen de leerlingen hun taken en opdrachten van school beter plannen.”

De cursus van Aequor gaat uit van de vragen van de praktijkopleiders. Heitink: “Na de uitleg van de trainsters bespraken we in groepjes voorbeelden uit onze eigen ervaring. Door er gezamenlijk over te praten ga je soms anders tegen probleemleerlingen aankijken.” Soms hebben anderen heel eenvoudige oplossingen, merkte Van Heiningen.

Even bellen

Een positieve bijkomstigheid van de cursus is dat de stagebieders makkelijker contact opnemen met de school. Zo is één van de thema's autisme en ander probleemgedrag. Van Heiningen heeft een stagiair die signalen van autisme vertoont. “Ik vind het nu makkelijker om dat bij de school aan te kaarten, ook omdat ik nu weet wat ik met ze kan bespreken. Vroeger dacht ik sneller: het zal wel aan mij liggen. Nu pak ik eerder

de telefoon.” Ook Heitink zocht contact met de school over zijn stagiair. “Daardoor heeft de zorgcoördinator gezorgd dat er onderzoeken werden gedaan waaruit bleek dat de jongen PDD-NOS heeft. Hij krijgt nu begeleiding van maatschappelijk werk.”

In de regio Noord, waar een vergelijkbare training nu voor het derde jaar draait, vroegen de deelnemers om meer. Zij leerden er onder andere instrueren, motiveren, stimuleren, feedback geven en het omgaan met problematische thuissituaties. Stagebieders die de eerste training volgden kunnen hun vaardigheden nu verdiepen in een vervolgcursus. Zij leren dan bijvoorbeeld hoe ze een goed coachingsgesprek voeren, wanneer coaching kwetsend of juist opbouwend is, en hoe ze de leertaak kunnen afstemmen op de stagiair. Allemaal onderwerpen die in overleg met de deelnemers zijn gekozen.

Bedrijfsadviseur Van de Pol merkt dat stagebieders gemotiveerd zijn om bij te leren. “Iemand zei: ‘Blij dat ik weer naar school ga’.” Hij denkt nu na over een vervolgtraject in de regio Oost, bijvoorbeeld in de vorm van huiskamerbijeenkomsten. Van Heiningen heeft nu even geen tijd voor cursussen, maar Heitink zou zeker meedoen met een vervolgcursus. “Ik wil graag met de school werken aan de leerling.”

* AKA: arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent

Hulp bij begeleiding

Binnen de regeling Stagebox biedt Aequor naast ‘Doeners coachen’ andere activiteiten aan om praktijkopleiders te ondersteunen in de begeleiding van leerlingen van niveau 1 en 2 en AKA-leerlingen, en om de drempel te verlagen om deze leerlingen een stageplek te bieden.

► De cd rom ‘Zo werken wij’ bevat vragen voor bedrijven. Wat hebben we te bieden? Wat verwachten we van leerlingen? Hoe meld je je aan als leerling? Welke kleding draag je? Het

bedrijf kan een uitdraai met antwoorden meegeven aan de leerling. Deze weet dan beter wat er van hem of haar verwacht wordt.

► Met de cd rom ‘Dit ben ik’ kunnen leerlingen een schets maken van zichzelf als voorbereiding op de stage.
► Individuele coaching. Een coach loopt twee of drie dagdelen mee met de praktijkopleider en bespreekt wat hij ziet. Het gaat vaak over het communicatieve vlak: zeggen wat je doet en doen wat je zegt. De coaching is

gericht op de praktijkopleider, niet op de leerling.

► Competentiekaarten voor AKA-leerlingen. Hierop staat wat de leerling precies moet leren, wat de eisen zijn. Er zitten handvatten bij die de praktijkopleider helpen bij vragen als: hoe pak ik de coaching en de beoordeling aan? Hoe vul ik zo’n praktijkperiode in?